

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Viktimologija	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojanti: doc. dr. Ilona Michailovič Kitas (-i):	VU Teisės fakulteto Baudžiamosios justicijos katedra Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222 Vilnius

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Individualiųjų studijų dalykas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė/ nuotolinė/ mišri	4 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	133	48	85

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Viktimologijos dalyko tikslai: a) gilinti ir plėsti studentų žinias teoriniais ir praktiniais nusikalstamų veikų aukų klausimais; b) formuoti kompetenciją, reikalingą tyrinėjant atskirų nusikalstamų veikų aukų viktimizacijos ypatumus, taip pat socialinių institucijų įtaką aukoms; c) ugdyti gebėjimus analizuoti ir etišškai vertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą; d) formuoti būsimojo specialisto/-ės gebėjimus savarankiškai mokytis ir tobulėti, pasirinkti ir susisteminti reikalingą informaciją kryptingai tęsiant studijas ir taikant įgytas žinias.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- gilins ir plės žinias teoriniais bei praktiniais nusikalstamų veikų aukų klausimais;	Įtraukiamosios paskaitos, diskusijos, literatūros studijos, darbas grupėmis, informacijos paieška, refleksija	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, probleminių situacijų analizė ir vertinimas, grupinio darbo parengimas
- tyrinės viktimizacijos procesus ir jų prevenciją, nusikalstamų veikų aukų problematiką, socialinių institucijų įtaką aukoms;	Probleminis dėstymas, diskusijos, literatūros studijos, vaizdinės medžiagos analizė, darbas grupėmis	Seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas, probleminių situacijų

- ugdys gebėjimus analizuoti ir etiškai vertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą;		analizė ir vertinimas, grupinio darbo parengimas, egzaminas
- motyvuotai dirbs, analizuos bei interpretuos informaciją, plėtos idėjas.	Įtraukiamosios paskaitos, diskusijos, literatūros studijos, savarankiškas darbas, probleminių situacijų analizė	Grupinio darbo parengimas probleminių situacijų analizė, seminarų metu demonstruojamų studentų žinių bei aktyvumo vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Viktimologijos raida ir koncepcijų įvairovė. Viktimologijos tyrinėjimų sritys.	2						2	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
2. Aukos problematika viktimologijoje, aukos portretas. „Idealios“ aukos koncepcija.	4		2				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, diskusijos
3. Viktimologinių tyrimų metodai. Oficialios statistikos duomenų analizė ir viktimologinių tyrimų reikšmė.	2						2	5	Mokslinės literatūros skaitymas, refleksija
4. Viktimizacija ir pažeidžiamumas. Viktimizacijos padariniai nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiam žmogui. Medijų vaidmuo viktimizacijos procese.	4		2				6	7	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
5. Diskriminacija ir neapykantos kalba; neapykantos nusikaltimų aukos	2		2				4	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
6. Prekybos žmonėmis ir prostitucijos aukos.	2						2	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
7. Lyties aspektas viktimologijoje. Moterys ir vyrai kaip nusikalstamų veikų (smurto) aukos	2		2				4	5	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, diskusijos
8. Viktimizacija artimoje aplinkoje. Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje ir pagalbos smurto aukoms užtikrinimo problemos	2		2				4	8	Mokslinės literatūros skaitymas, vaizdinės medžiagos analizė, teismų praktikos analizė, refleksija
9. Seksualinis priekabiavimas	2		2				4	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
10. Persekiojimas (angl. <i>stalking</i>); kibernetinis persekiojimas. Patyčios (angl. <i>bullying</i>)	2						2	4	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, teismų praktikos analizė, refleksija

11. Žaliosios viktimologijos aspektai. Gyvūnai aukos viktimologijoje.	2		2				4	6	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, refleksija
12. Atkuriamasis teisingumas ir mediacija (kaltininko ir nukentėjusio asmens susitarimas) kaip baudžiamųjų teisinių konfliktų sprendimo būdas	4		2				6	8	Mokslinės literatūros skaitymas, atvejų analizė, diskusijos
13. Pagalbos nusikaltimų aukoms mechanizmai. Viktimizacijos prevencija, bendruomenių įtraukimo į prevencijos procesus perspektyvos	2						2	6	Mokslinės literatūros skaitymas, diskusija
14. Pasiruošimas egzaminui								10	
Iš viso	32		16				48	85	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas seminarų metu	20	Semestro metu	Studijų rezultatų, parodomų atliekant atvejų analizę, dalyvaujant diskusijose vertinimo kriterijai: dalykinės žinios ir gebėjimai analizuojant ir vertinant atvejus, situacijas, argumentavimo pagrįstumas, analizės ir vertinimo išsamumas. 2 balai: aktyviai dalyvauja diskusijose, atsako į klausimus, atlieka seminarų užduotis, formuluoja problemas ir klausimus, teikia kritinių pastabų; 1 balas: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; seminarų užduotys atliekamos patenkinamai; 0,5 balo: dalyvauja diskusijose, atsako į užduodamus klausimus; seminarų užduotys atliekamos fragmentiškai 0 balų: beveik nedalyvauja diskusijose; netinkami minimalūs užduočių atlikimo reikalavimai.
Grupinio darbo parengimas ir pristatymas seminaro metu	30	Semestro metu	Semestro metu rengiamas grupinis darbas, atliekant pasirinktos viktimologijos problemos analizę; darbo pristatymas grupei, atsakymai į klausimus. Vertinama darbo idėjos įgyvendinimas, struktūros aiškumas, loginės sąsajos, originalumas, gebėjimas konstruktyviai diskutuoti, pagrįsti ir dalykiniai atsakymai į auditorijos klausimus. - Darbo struktūra ir apimtis: darbo struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai; dėstomoji dalis, kur pateikiama tyrimo medžiagos analizė ir interpretacija), 0,5 balo; - Analizė ir išvados: analizė išsami, išvados pagrįstos, formuluojamos remiantis tyrimo medžiaga (2 balai); jei analizė nėra išsami, išvados ne visada pagrįstos, skiriamas 1 balas, už paviršutinišką analizę balai neskiriami; - Mokslinis stilius ir tyrimo kultūra: tinkamai naudojamosi šaltiniais (0,5 balo). Įvertinimas nepateikus darbo – 0 balų.
Egzaminas	50	Egzaminų laikymo laikotarpiu	Atsakymai raštu į du klausimus. Vertinimo metu siekiama patikrinti žinių pagrindų susiformuotą viktimologijos problematikos suvokimą, įvertinti įgytas naujas kompetencijas. Atsakymai turi būti argumentuoti bei parodyti gebėjimą mąstyti apie iškeltas problemas. Puikios žinios ir gebėjimai (5 balai); geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų (4 balai); vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų (3 balai); žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų (1-2 balai); netenkinami minimalūs reikalavimai (0).

Galutinis įvertinimas – kaupiamasis balas, kuriame darbo seminaruose, grupinio darbo parengimo ir pristatymo bei egzamino įvertinimai sudaro, atitinkamai, 20 proc., 30 proc. ir 50 proc. viso įvertinimo.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Bonnie S. Fisher, Bradford W. Reynolds, John J. Sloan III.	2016	Introduction to victimology: contemporary theory, research, and practice		Oxford University Press
Michailovič I.	2019	XXI amžiaus aukų teisių viktimologija. Iš: <i>Teisės viršenybės link</i> . Recenzuotų mokslo straipsnių rinkinys. Moksl. Red. Sudavičius B.		Vilnius: Vilniaus universiteto Teisės fakultetas. Prieiga per internetą: https://www.tf.vu.lt/publications/leidinys-teises-virsenybes-link/
Michailovič I.	2007	Viktimologijos raida ir perspektyvos		Vilnius: Teisinės informacijos centras
Papildoma literatūra				
Bagdonas A., Lazutka R., Vareikytė A., Žalimienė L.	2007	Skirtingi, bet lygūs visuomenėje ir darbuotoje		Vilnius: VU leidykla
Chomentauskas G., Dereškevičiūtė E., Murauskienė D.	2015	Psichologinė parama aukoms ir liudytojams bei jų apsauga teismo procese.		Vilnius: Nacionalinė teismų administracija, Žmogaus studijų centras
Heng Choon (Oliver) Chan, Lorraine L. Sheridan. (Eds.)	2020	Psycho-Criminological Approaches to Stalking Behavior: An International Perspective. ISBN: 978-1-11956541-3		Wiley publishing
Duggan M. (Ed.)	2018	Revisiting the 'Ideal Victim': Developments in Critical Victimology		Policy Press. University of Bristol
Michailovič I., Justickaja S., Vaičiūnienė R., Viršilas V.	2021	Smurtinio elgesio artimoje aplinkoje kaita : darbo su smurtavusiais asmenimis plėtros perspektyvos Lietuvoje :mokslo studija		Vilnius: Lietuvos teisės institutas. Prieiga per internetą: https://teise.org/smurtinio-elgesio-artimoje-aplinkoje-kaita-darbo-su-smurtavusiais-asmenimis-pletros-perspektyvos-lietuvoje/
Michailovič, I. & Jakaitytė, U.	2024	Terapinės jurisprudencijos galimybės Lietuvos baudžiamojoje justicijoje: kaltininko ir nukentėjusio asmens susitaikymo atvejais		Vilnius University Open Series, pp. 379–393. doi:10.15388/LBJT.2024.15. https://www.journals.vu.lt/open-series/article/view/38068
McGarry R. & Walklate S.	2019	A criminology of war?		Bristol University Press

V. Velička, A. Gutauskas, Ž. Navickienė, L. Laužikas	2021	Institucijų atsakas į neapykantos kalbą ir neapykantos nusikaltimus. Mokymo metodologija		Projekto partneriai: Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba, Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir socialinės reklamos agentūra „Nomoshiti“ https://lygybe.lt/leidiniai/instituciju-atsakas-i-neapykantos-kalba-ir-neapykantos-nusikaltimus-mokymo-metodologija-2021/?cn-reloaded=1
Walklate S. (Ed.)	2007	Handbook of victims and victimology		UK: Willan Publishing